

Ministru kabineta
2008.gada __._____
rīkojums Nr. _____

**Latvijas Republikas Pirmā energoefektivitātes rīcības plāna
2008. – 2010.gadam kopsavilkums**

Energoresursu un enerģijas izmantošanas efektivitātes paaugstināšana ražošanas, transportēšanas un patēriņa posmos ir viens no galvenajiem Latvijas Republikas valsts attīstības un enerģētikas politikas uzdevumiem, kura risināšana pozitīvi ietekmēs enerģijas apgādes drošību, klimata pārmaiņu samazināšanu un valsts ekonomikas konkurētspēju.

Latvijas Republikas „Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013. gadam” (NAP) ir izstrādāts saskaņā ar Latvijas Republikas Reģionālās attīstības likumu un ir vidēja termiņa plānošanas dokuments laika posmam no 2007. līdz 2013. gadam. Plāna mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū. Tas ir Latvijas ieguldījums ES dalībvalstu kopējā stratēģijā un Lisabonas programmas īstenošanā.

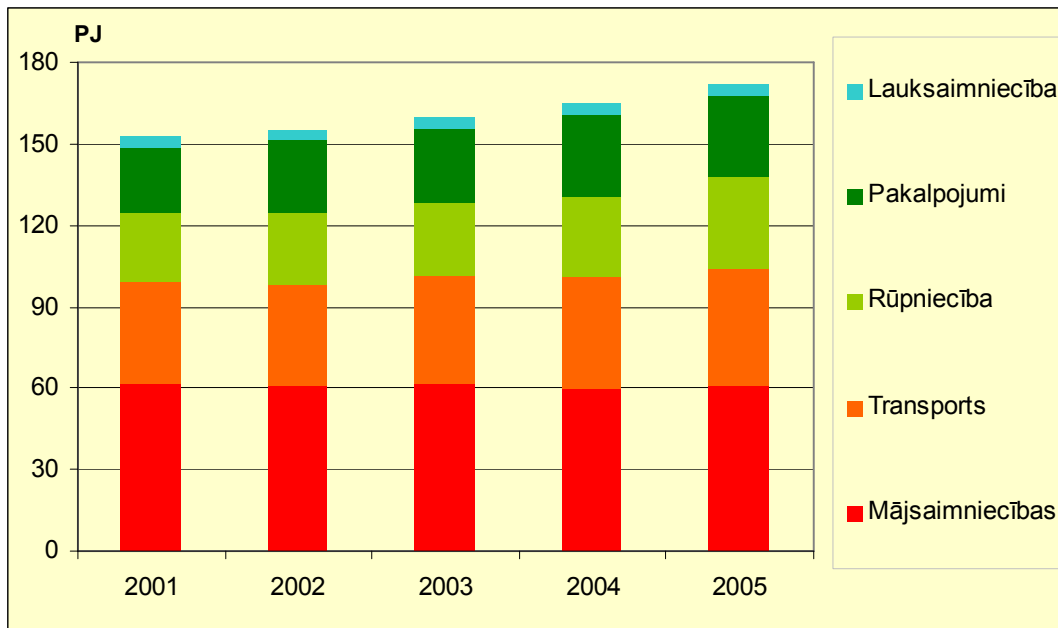
NAP nosaka, ka enerģijas pietiekamība ir valsts ekonomiskās izaugsmes, dzīves kvalitātes un valsts drošības jautājums. Pilnveidojot enerģijas apgādes infrastruktūru un realizējot enerģijas efektivitātes pasākumus, jāuzlabo enerģijas pieejamība un pietiekamība patērētājiem un jāsamazina ietekme uz vidi.

Risināmie uzdevumi energoefektivitātes jomā ir saistīti ar komunālās infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu, nelietderīgu energoresursu izmantošanas novēršanu un vienotas atbalsta politikas izstrādāšanu energoefektivitātes paaugstināšanai siltumapgādes uzņēmumu sistēmās un ēku energoefektivitātes paaugstināšanai.

„Latvijas Republikas Enerģētikas pamatnostādnes 2007. – 2016. gads” izvirza vairākus mērķus, kas vērsti uz enerģijas efektīvas izmantošanas paaugstināšanu:

- sekmēt ar energoefektivitātes pasākumiem ēkās primāro energoresursu patēriņa samazināšanos par 1% gadā, salīdzinot ar aprēķināto patēriņu bez efektivitātes pasākumu veikšanas, lai energointensitāte samazinātos 2010., 2015., un 2020. gadā attiecīgi līdz 0,35, 0,28 un 0,22 TOE/1000 EUR (2000.).
- samazināt vidējo īpatnējo siltumenerģijas patēriņu ēkās no 220-250 kWh/m²/gadā uz 195 kWh/m²/gadā laika posmā līdz 2016. gadam, bet līdz 2020. gadam sasniegt vidējo īpatnējo siltumenerģijas patēriņu 150 kWh/m²/gadā.

Latvijas Republikas ekonomikas straujie attīstības tempi (kopš 2001. gada IKP vidēji ik gadu ir palielinājies par 8,1%, 2005. gadā tas pieauga vēl straujāk – par 10,2%) nosaka arī gala enerģijas pieaugumu, neskatoties uz veiktiem energoefektivitātes pasākumiem.

1. att. Gala enerģijas patēriņš Latvijas Republikā

Enerģijas gala patēriņš Latvijas Republikā 2005. gadā bija 172 PJ. Lielākie enerģijas patērētāji bija mājsaimniecības un transports (sk. 1. att.), attiecīgi 36% un 25%.

Enerģijas lietderīgu izmantošanu sekmē gan enerģijas efektivitātes paaugstināšanas pasākumi, gan enerģijas taupīšanas pasākumi. Enerģijas efektivitāti būtiski ietekmē pielietotās tehnoloģijas. Turpretim enerģijas taupīšana ir process, kā pamatā ir enerģijas patērētāju ieradumu un uzvedības kopums. Enerģijas efektivitātes paaugstināšanas un enerģijas taupīšanas stratēģijām ir jābūt balstītām uz kopēju valsts stratēģiju, kur būtiskākie instrumenti ir nodokļu politika un dažādi atbalsta mehānismi.

Programmu un finanšu instrumentu mērķis ir energoefektivitātes ekonomiskā potenciāla apgūšana. Plānotais publiskais finansējums ietver līdzekļus no Valsts ES Struktūrfonda un Kohēzijas fonda, kā arī nacionālo publisko finansējumu. Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu programmai skatāms Ministru kabinetā vienlaikus ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu pieteikumiem 2009. un turpmāko gadu valsts budžeta projekta sagatavošanas procesā.

1. kopsavilkuma tabula

Valsts noteiktie enerģijas ietaupījuma mērķi un būtiskākie energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi

Pieņemtais nacionālais indikatīvais gada enerģijas ietaupījuma mērķis 2016.gadam (GWh)	3483		
Pieņemtais nacionālais indikatīvais vidēja termiņa gada enerģijas ietaupījuma mērķis 2010.gadam (GWh)	67		
Energoefektivitātes uzlabošanas programmas, energopakalpojumi, citi EE pasākumi, lai sasniegtu pieņemto mērķi	<table border="1"> <tr> <td align="center">Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2010.gada beigās (GWh)</td> <td align="center">Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2016.gada beigās (GWh)</td> </tr> </table>	Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2010.gada beigās (GWh)	Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2016.gada beigās (GWh)
Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2010.gada beigās (GWh)	Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2016.gada beigās (GWh)		
EE pasākumi <u>mājokļu</u> sektorā: 1) Energoaudita veikšanas ēkās un ēku energosertificēšana; 2) Energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu ēkās; 3) Energoefektivitātes paaugstināšana Valsts un pašvaldību ēkās; 4) Enerģijas patērētāju informēšana; 5) Tiesību aktu izstrāde energoefektivitātes paaugstināšanai ēkās	<table border="1"> <tr> <td align="center">52</td> <td align="center">2701</td> </tr> </table>	52	2701
52	2701		
EE pasākumi <u>pakalpojumu</u> sektorā: 1) Informatīvas kampaņas par energoefektīva apgaismojuma piemērošanu komersantu birojos; 2) Informatīvas kampaņas par energoefektīvu datoru izmantošanu komersantu birojos; 3) Informatīvas kampaņas par elektroierīču energoefektivitātes marķējumos atspoguļoto informāciju	<table border="1"> <tr> <td align="center">8</td> <td align="center">408</td> </tr> </table>	8	408
8	408		
EE pasākumi <u>rūpniecībā:</u> 1) Informācijas pieejamība par efektīvākajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem un elektroierīču	<table border="1"> <tr> <td align="center">3</td> <td align="center">159</td> </tr> </table>	3	159
3	159		

<p>energoefektivitātes marķējumos atspoguļoto informāciju;</p> <p>2) Apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošana;</p> <p>3) Energoaudits, tehnoloģisko procesu energoefektivitātes uzlabošana un komersantu pārstrukturēšana</p>		
<p>EE pasākumi <u>transporta</u> sektorā:</p> <p>1) Sistemātiska automašīnu tehniskā stāvokļa pārbaude;</p> <p>2) Esošo Rīgas pilsētas maģistrālo ielu tīkla efektivitātes palielināšana un transporta sistēmas plānošana;</p> <p>3) Rīgas piepilsētas dzelzceļa un Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas integrācija, lai uzlabotu publiskā transporta efektivitāti;</p> <p>4) Diferencētas nodokļa likmes piemērošana pasažieru automašīnām atkarībā no dzinēja tilpumu un vecuma;</p> <p>5) Informācijas izplatīšana par efektīvām enerģijas patēriņa samazināšanas tehnoloģijām un pieejām (optimāls gaisa spiediens rieņās pasažieru automašīnās).</p>	4	204
<p>EE pasākumi <u>lauksaimniecībā:</u></p> <p>1) SAPARD programma strukturālām reformām lauksaimniecības un lauku attīstībai;</p> <p>2) Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.</p>	0	11
<p>Sagaidāmais kopējais enerģijas ietaupījums (GWh):</p>	67	3483
<p>EE <u>horizontālie un starp-sektoru pasākumi:</u></p> <p>1) Akcīzes nodokļa piemērošana naftas produktiem;</p> <p>2) Akcīzes nodokļa piemērošana elektroenerģijai</p>		
<p>Pasākumi <u>valsts parauglomas izpildes nodrošinājumam:</u></p> <p>1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem pielikuma VI punktu c) un e) prasību iekļaušana publisko iepirkumu likumā;</p>		

- 2) Jauno valsts administrācijas ēku būvniecība saskaņā ar energoefektīvas būvniecības labās prakses principiem un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasībām;
- 3) Valsts un pašvaldību ēku energosertifikātu izvietošana apmeklētājiem redzamās vietās

2. kopsavilkuma tabula

Nepieciešamais publiskā finansējuma apjoms informācijas kampaņām un izpildes termiņš

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Patērētāju informācijas kampaņas	67.50 52.3		2009 2010
	Kopā	119.8		2009-2010

3.kopsavilkuma tabulas

Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanas avoti

3.1.tabula

Enerģijas efektivitātes pasākumi mājokļu sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	„Sociālo dzīvojamo ēku siltumnoturības palielināšana”	23074,7	6922,4 (ERAF), 1000 LVL	2010-2014
2	„Daudzdzīvokļu ēku siltumnoturības palielināšana”	27523,7	27523,7 (ERAF), 1000 LVL	2010-2015

3	Klimata pārmaiņu finanšu instruments	~3600 ~13000	~1100 ~3900 (valsts budžets ¹), 1000 LVL ²	2010 ³ 2011
---	--------------------------------------	-----------------	--	---------------------------

3.2.tabula

Enerģijas efektivitātes pasākumi pakalpojumu sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Informatīvas kampaņas par energoefektīva apgaismojuma piemērošanu komersantu birojos;	7.90 8.46	Valsts budžets	2009 2010
2	Informatīvas kampaņas par energoefektīvu datoru izmantošanu komersantu birojos;	7.90 8.46	Valsts budžets	2009 2010
3	Informatīvas kampaņas par elektroierīču energoefektivitātes marķējumos atspoguļoto informāciju.	7.90 8.46	Valsts budžets	2009 2010
	Kopā	49.08		2009-2010

¹ no CO₂ kvotu pārdošanas ieņēmumiem

² Publiskais līdzfinansējums dots aptuveni, jo uz doto brīdi (2008. gada marts) nav zināmi precīzi apjomi

³ Prognozēts, ka šī finanšu instrumenta piešķiršana notiks 2010. gadā, bet apgūšana turpināsies 2011. gadā

3.3.tabula

Energijas efektivitātes pasākumi rūpniecības sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Informācija par efektīvākajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem un elektroierīču energoefektivitātes marķējumos atspoguļoto informāciju	13.40 25.05	Valsts budžets	2009 2010
2	Apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošana	5.52 5.90	Valsts budžets	2009 2010
3	Energoaudita metodoloģijas izstrāde tehnoloģisko procesu eneregoefektivitātes uzlabošanai un komersantu pārstrukturēšanai	10.00	Valsts budžets	2009
	Kopā	59.87		2009-2010

3.4.tabula

Energijas efektivitātes pasākumi transporta sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
2	Esošo Rīgas pilsētas maģistrālo ielu tīkla efektivitātes palielināšana un	91912	ERAF un Kohēzijas fonds	2010-2016

	transporta sistēmas plānošana			
3	Rīgas piepilsētas dzelzceļa un Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas integrācija, lai uzlabotu publiskā transporta efektivitāti	86020	Kohēzijas fonds	2009-2016
5	Informācijas izplatīšana par efektīvām enerģijas patēriņa samazināšanas tehnoloģijām un pieejām	11.05 11.82	Valsts budžets	2009 2010
	Kopā	177954.87		2009-2016

3.5.tabula

Enerģijas efektivitātes pasākumi lauksaimniecības un lauku attīstības sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	SAPARD Latvijas Lauksaimniecības un lauku attīstības programma 2000.-2004.	24 413	ES finansējums, Sabiedriskais finansējums	2000-2004
2	Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.	661 213 *	ELFLA Sabiedriskais finansējums Privātais finansējums Valsts budžets	2007.-2013.
	Kopā	685626		

* Paredzētais finansējums uzrādīts visam programmas periodam.

3.6.tabula

Horizontālie un starp-sektoru Enerģijas efektivitātes pasākumi

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Akcīzes nodokļa piemērošana naftas produktiem	-	-	-
2	Akcīzes nodokļa piemērošana elektroenerģijai	-	-	-
	Kopā	-		

3.7.tabula

Enerģijas efektivitātes pasākumi valsts sektorā

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem Pielikuma VI punktu c) un e) prasību iekļaušana publisko iepirkumu likumā	50	Valsts budžets	2008

2	Jauno valsts administrācijas ēku būvniecība saskaņā ar energoefektīvas būvniecības labās prakses principiem un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasībām	100	Valsts budžets	2009.-2010.
	Kopā	150		2008-2010

3.8.tabula

Enerģijas efektivitātes pasākumi centralizētajā siltumapgādē

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai	42 320	Kohēzijas fonds	2009.-2010.
2	Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība	17 350	Kohēzijas fonds	2008.-2009.
	Kopā	59 670		2008.-2010.

Tiesību aktu iniciatīvas

	Pasākums	Nepieciešamais finansējums, 1000 LVL	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasību iekļaušana	30	Valsts budžets	2008
2	Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem prasību iekļaušana	35	Valsts budžets	2009.
	Kopā	65		2008-2009

Ekonomikas ministrs

K.Gerhards

Ekonomikas ministrs	Valsts sekretārs	Juridiskā departamenta direktore	Par politikas plānošanu un koordināciju atbildīgā amatpersona	Par kontroli atbildīgā amatpersona	Atbildīgā amatpersona
K.Gerhards	A.Matīss	Dž.Innusa	A.Krūze	D.Pūne	U.Sarma

13.05.2008. 10:39

1375

B.Neimane

67013175, Baiba.Neimane@em.gov.lv

EMkops_130508_EERplans_preciz; Latvijas Republikas Pirmais energoefektivitātes rīcības plāns 2008. – 2010.gadam kopsavilkums